

หลักฐานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค^๑

สรศักดิ์ รัตนาเขตต์^๒

โดยที่มาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ต่อมาจึงได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรของผู้บริโภครวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภาผู้บริโภคเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้บริโภค ดำเนินการในเรื่อง^๓ (๑) ให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค รวมตลอดทั้งเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (๒) สนับสนุนและดำเนินการ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาสินค้าและบริการ แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารหรือเตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเกิดความเสื่อมเสียแก่ผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการหรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้ (๓) รายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค ไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ (๔) สนับสนุนและช่วยเหลือองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาประโยชน์ของผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพและได้รับความเชื่อถือ ตลอดจนส่งเสริมการรวมตัวขององค์กรของผู้บริโภคในระดับจังหวัดและเขตพื้นที่ (๕) สนับสนุนการศึกษาและการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค (๖) สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกในการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคทั้งก่อนและในระหว่างการดำเนินคดีต่อศาล (๗) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่เห็นสมควรหรือเมื่อมีผู้ร้องขอ หรือให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีในกรณีที่ผู้บริโภคหรือองค์กรของผู้บริโภคถูกฟ้องคดีจากการใช้สิทธิในฐานะผู้บริโภคหรือใช้สิทธิแทนผู้บริโภคแล้วแต่กรณี และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้มีอำนาจประนีประนอมยอมความด้วย และ (๘) จัดให้มีหรือรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

แต่ก่อนที่องค์กรของผู้บริโภคจะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภาองค์กรของผู้บริภคานั้น องค์กรนั้น ๆ จะต้องเป็นองค์กรที่ผู้บริโภคซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบคนขึ้นไปรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าจะรวมตัวจัดตั้งนั้นจะจัดตั้งเป็นรูปแบบใด และจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วย^๔ โดยองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวจะต้อง^๕ (๑) ไม่เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือถูกรวบงำโดยผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล กรรมการ หรือผู้มีอำนาจบริหารของผู้ประกอบธุรกิจ

^๑ เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ “หลักฐานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค” ในการพิจารณาปรับแก้สถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค ณ โรงแรมรามารการ์เด็น กรุงเทพฯ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

^๒ นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

^๓ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๑๔

^๔ บทนิยามคำว่า “องค์กรของผู้บริโภค” ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๓

^๕ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๕

ดังกล่าว หรือโดยหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง (๒) ไม่เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่ได้รับเงินอุดหนุนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากบุคคลตาม (๑) เว้นแต่เป็นเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ และ (๓) เป็นองค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งสถานะความเป็นองค์กร ตามมาตรา ๖

เมื่อมีความเป็นองค์กรของผู้บริโภคตามบทนิยามและมีลักษณะดังกล่าวข้างต้น ประสงค์จะเข้าร่วมจัดตั้งหรือเป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภค ให้แจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคไว้ต่อนายทะเบียน โดยจะแจ้งต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัดที่ผู้แจ้งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้ องค์กรของผู้บริโภคที่จะแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าว **ต้องมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง**^๖

ปัญหาว่าเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคหรือไม่ พิจารณาจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ปัญหาว่าหลักฐานแบบใดถึงจะแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ หรือไม่ นั้น พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า **ต้องมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง** ดังนั้น ปัญหาว่าหลักฐานแบบใดถึงจะแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์หรือไม่นั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ดุลพินิจในการรับฟังหลักฐานอย่างมาก จากการรวบรวมแนวทางตามที่นายทะเบียนกลางได้ใช้ดุลพินิจรับฟังหลักฐานที่องค์กรต่าง ๆ ได้เสนอมาเพื่อประกอบการขอแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคพบว่า ส่วนใหญ่หลักฐานที่เสนอมานั้น **ไม่สามารถแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค**

หลักฐานอย่างไรจะเป็นที่ประจักษ์หรือไม่เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ ๑) เป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ ๒) หลักฐานนั้นจะต้องเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และ ๓) จะต้องมียุทธศาสตร์ดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง (วันที่ยื่นคำขอแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค) แยกได้ ดังนี้

๑. หลักฐานที่แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

หลักฐานชนิดนี้ค่อนข้างจะพิจารณาได้ง่าย เพราะเป็นหลักฐานแบบตรงไปตรงมา ที่ปรากฏรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ปรากฏวัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ และที่สำคัญจะต้องปรากฏชื่อขององค์กรนั้นด้วย จึงจะถือว่าเป็นหลักฐานที่แสดงว่าองค์กรนั้นเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (ต้องเป็นหลักฐานที่เกิดขึ้นในระยะเวลาที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ไม่ใช่เป็นการจัดทำขึ้นใหม่ในภายหลัง เพราะจะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ) เช่น

๑.๑ หนังสือขององค์กรที่ไปถึงหน่วยงานของรัฐ เพื่อเรียกร้องหรือให้ดำเนินการเกี่ยวสิทธิประโยชน์หรือความปลอดภัยของผู้บริโภคจากการใช้สินค้าหรือบริการ เช่น การยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อให้มีการยกระดับการคุ้มครองผู้บริโภคอาหารจีเอ็มโอ^๗ หรือขอให้ขจัดปัญหาอุปสรรคเพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการกระทำการที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค เช่น หนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับพลังงาน^๘ หนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการธุรกิจ^๙ หรือรายงานผลการดำเนินงาน

^๖ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

^๗ เลขที่คำขอ ๑๐/๒๒๓

^๘ เลขที่คำขอ ๑๐/๓๓๑

^๙ เลขที่คำขอ ๑๐/๖๓๔

ตามที่องค์กรนั้นได้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น หนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขต รายงานผลการตรวจสอบราคาสินค้าและบริการ^{๑๐}

๑.๒ หนังสือตอบจากหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับผลการดำเนินการตามที่องค์กรนั้น ๆ ขอให้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค^{๑๑}

๑.๓ หลักฐานหรือเอกสารที่เป็นรายงานศึกษาวิจัยหรือรายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการพัฒนาบริการปรึกษาทางเลือกทางโทรศัพท์และเครือข่ายส่งต่อบริการสำหรับวัยรุ่นและสตรีที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม เพื่อให้บริการปรึกษาทางเลือกสำหรับผู้ประสบปัญหาท้องไม่พร้อมเพื่อรองรับการส่งต่อไปยังหน่วยบริการสุขภาพของหน่วยงานภาครัฐ และเสนอเข้าสู่การเป็นบริการพื้นฐานในระบบสิทธิประโยชน์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ อันเป็นบริการที่เน้นมาตรการพัฒนาระบบบริการสุขภาพทางเพศ การปรึกษาทางเลือก การช่วยเหลือส่งต่อ การป้องกันตั้งครรภ์ซ้ำ การยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย และการเข้าถึงเวชภัณฑ์คุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ประสบปัญหาท้องไม่พร้อมเข้าถึงได้ง่ายในการขอคำปรึกษาหาทางออกที่ถูกต้องและปลอดภัย อันเป็นการดำเนินการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประสบปัญหาท้องไม่พร้อมได้รับบริการด้านสุขภาพ^{๑๒}

๑.๔ ภาพถ่ายประกอบที่ปรากฏรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และปรากฏวัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ รวมทั้งชื่อขององค์กรนั้นด้วย^{๑๓}

๑.๕ หลักฐานที่เป็นประกาศนียบัตร ประกาศเกียรติคุณ โล่รางวัล ที่หน่วยงานของรัฐมอบให้แก่องค์กร เพื่อแสดงว่าเป็นองค์กรนั้นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค^{๑๔}

๑.๖ การเผยแพร่บทความในนิตยสารหรือเว็บไซต์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค^{๑๕} โดยจะต้องเป็นบทความในนามขององค์กรนั้น ๆ ด้วย เช่น การเผยแพร่บทความ “บทเรียน” “จอดี” กับมาตรการป้องกันผู้บริโภคจากการถูกเอาเปรียบ” การเผยแพร่บทความ “เตือนผู้โดยสารรถตู้โดยสารตัดแปลงผิดกฎหมาย”

๑.๗ รายงานประจำปี รายงานประชุมใหญ่สามัญ หนังสือหรือวารสารขององค์กรที่ออกเผยแพร่ผลงานขององค์กรเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการคุ้มครองผู้บริโภค^{๑๖}

๒. หลักฐานที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

หลักฐานชนิดนี้เป็นการใช้ดุลยพินิจที่ค่อนข้างจะพิचारณายาก เพราะเป็นหลักฐานที่คาบเกี่ยวกับหลักฐานตามข้อ ๑ แต่ขาดสาระสำคัญข้อใดข้อหนึ่งขององค์ประกอบในการพิจารณา คือ ๑) หลักฐานไม่น่าเชื่อถือ หรือ ๒) หลักฐานไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ ๓) มีระยะเวลาดำเนินการมาแล้วน้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง เช่น

๒.๑ ผลงานที่มีหลักฐานเชื่อถือได้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการมาแล้วน้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง^{๑๗} หรือระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้งแต่เป็นผลงานที่ไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค^{๑๘}

^{๑๐} เลขที่คำขอ ๑๐/๖๔๙

^{๑๑} เลขที่คำขอ ๑๐/๓๓๑

^{๑๒} เลขที่คำขอ ๑๐/๔๕๓

^{๑๓} เลขที่คำขอ ๑๐/๖๔๓

^{๑๔} เลขที่คำขอ ๑๐/๖๔๖ , ๑๐/๖๔๙ , ๑๐/๖๕๑ และ ๑๐/๕๗๑

^{๑๕} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๒๓

^{๑๖} เลขที่คำขอ ๑๐/๖๕๓

^{๑๗} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๒๐ , ๑๐/๒๒๓ , ๑๐/๒๒๖ , ๑๐/๔๔๓

^{๑๘} เลขที่คำขอ ๑๐/๖๕๓ และ ๑๐/๖๓๒

๒.๒ ผลงานที่เป็นขององค์กรอื่นหรือผู้อื่น หรือไม่ใช่ดำเนินการในนามขององค์กรที่ยื่นคำขอแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค หรือไม่ปรากฏชื่อองค์กรที่เป็นเจ้าของผลงาน^{๑๙}

๒.๓ ผลงานที่มีเพียงภาพถ่าย แต่ไม่ปรากฏรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือผลงานที่ระบุเพียงจำนวนรับเรื่องร้องเรียน แต่ไม่ปรากฏผลของการแก้ไขปัญหาข้อเรียนเรียนตามที่กล่าวอ้าง^{๒๐}

๒.๔ ผลงานที่เป็นการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ซึ่งเป็นเพียงการเพิ่มพูนความรู้และขั้นตอนเตรียมการเพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการคุ้มครองผู้บริโภค ยังไม่เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เว้นแต่จะปรากฏว่ามีเอกสารหรือหลักฐานว่าได้มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม สัมมนาหรือการศึกษาดูงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการคุ้มครองผู้บริโภคตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ^{๒๑}

๒.๕ ผลงานที่เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค แต่หลักฐานที่เสนอมามีเพียงภาพถ่ายที่ไม่ทราบว่าเป็นผู้ใด เกี่ยวข้องอย่างไรกับองค์กรที่ยื่นคำขอแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคนั้น ๆ^{๒๒}

๒.๖ อื่น ๆ เช่น ผลงานที่ไม่แนบหลักฐานประกอบ หรือเป็นหลักฐานที่มีลักษณะเป็นการจัดทำขึ้นใหม่ ไม่น่าเชื่อว่าได้จัดทำขึ้นในวันทีระบุไว้ในเอกสารดังกล่าว^{๒๓}

การพิจารณาว่าองค์กรที่ยื่นคำขอแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้งหรือไม่นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะองค์กรที่นายทะเบียนรับแจ้งสถานะเป็นองค์กรของผู้บริโภค และนายทะเบียนกลางได้ประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบแล้ว องค์กรของผู้บริโภคนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบองค์กรมีสิทธิเข้าชื่อกันแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค โดยผู้เริ่มก่อการจะไปรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคต่อไป^{๒๔}

สภาองค์กรของผู้บริโภค มีความสำคัญในฐานะเป็นผู้แทนของผู้บริโภคตามที่กล่าวไว้ตอนต้น หากองค์กรของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเริ่มต้นในการเริ่มก่อตั้งไม่มีความเป็นองค์กรของผู้บริโภค ตามบทนิยามคำว่า “องค์กรของผู้บริโภค” มาตรา ๓ ไม่มีคุณลักษณะตามมาตรา ๕ (๑) และ (๒) และไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นแจ้ง ตามมาตรา ๖ วรรคสอง ก็เป็นการไม่สมควรที่จะเข้าไปมีบทบาทเป็นผู้แทนผู้บริโภคในการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติไว้ และที่สำคัญเมื่อมีการตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคได้แล้ว รัฐบาลจะต้องจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาดเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวน

^{๑๙} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๒๓ , ๑๐/๒๒๕ , ๑๐/๓๘๒ , ๑๐/๓๘๔ ๑๐/๓๘๕ , ๑๐/๔๔๓ , ๑๐/๔๕๑ , ๑๐/๖๓๒ , ๑๐/๖๔๒ และ ๑๐/๖๕๔

^{๒๐} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๑๗ , ๑๐/๒๒๕ , ๑๐/๓๘๒ , ๑๐/๓๘๔ , ๑๐/๓๘๕ , ๑๐/๖๔๒ , ๑๐/๖๔๓ , ๑๐/๖๔๖ , ๑๐/๖๔๘ , ๑๐/๖๔๙ , ๑๐/๖๕๑ , ๑๐/๖๕๔ , ๑๐/๖๕๖ และ ๑๐/๖๖๐

^{๒๑} เลขที่คำขอ ๑๐/๕๓๑ , ๑๐/๖๔๒ , ๑๐/๖๔๓ , ๑๐/๖๔๖ , ๑๐/๖๔๘ , ๑๐/๖๔๙ , ๑๐/๖๕๑ , ๑๐/๖๕๔ , ๑๐/๖๕๖ และ ๑๐/๖๖๐

^{๒๒} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๑๗ , ๑๐/๓๘๒ , ๑๐/๓๘๔ , ๑๐/๓๘๕ , ๑๐/๖๔๒ , ๑๐/๖๔๘ , ๑๐/๖๕๔ , ๑๐/๖๕๖ และ ๑๐/๖๖๐

^{๒๓} เลขที่คำขอ ๑๐/๒๑๗ , ๑๐/๓๘๒ , ๑๐/๓๘๔ , ๑๐/๓๘๕ , ๑๐/๕๓๑ , ๑๐/๖๔๒ , ๑๐/๖๔๘ , ๑๐/๖๕๔ , ๑๐/๖๕๖ และ ๑๐/๖๖๐

^{๒๔} พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

ไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเกิดพลังอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ^{๒๕}

เท่านั้นยังไม่พอ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ และให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยอิสระของสภาองค์กรของผู้บริโภค ในกรณีที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเห็นว่าจำนวนเงินที่คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามวรรคสอง สภาองค์กรของผู้บริโภคจะมีหนังสือขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนเพื่อจัดให้เพียงพอก็ได้^{๒๖}

ดังนั้น สภาองค์กรของผู้บริโภคมีความสำคัญเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนของผู้บริโภค แต่การพิจารณาว่าองค์กรใดจะเป็นองค์กรของผู้บริโภคที่มีสิทธิรวมตัวกันจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน

---

^{๒๕} พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๑๙

^{๒๖} พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ , มาตรา ๑๖